עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

אמר קרא יכי ידור שידור בדבר הנדור

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

אמר קרא ילה' לרבות ידבר האסור ומאן דשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחטאת ואשם ומה ראית לרבות חטאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני חטאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא ימשום

רבי אמרו גמנין לנולד בכור בתוך ביתו

שמצוה להקדישו שנאמר יהזכר תקדיש ומאן

דשרי כי לא מקדיש ליה ימי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא ייהאימרא לאימרא

סב א מיי' פ"א מהל' נדרים הל' טו סמג

לאוין רמב וע"ש בכ"מ:

סג ב מייי שם הל"י: סד ג ד מייי פ"א מהלי בכורות הל"ד סמג

עשין ריא טוש"ע יו"ד סי

שו סעי׳ ה: סה ה ו מיי׳ פ״ה מהל׳

נדרים הלי כב: סו ז מייי שם הליי סמג לאוין רמב טוש"ע

בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים: אמר קרא כי ידור נדר

כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואסור לאפוקי בכור דדבר האסור (ד)

דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר

 לקמן יד.], כ) [מיר ד: ע"ש], ג) ערכין כע. [מיר ד: ד'ש], ד) [מוספמה ד: ע"ש], ד) [מוספמה פ"ה], ד) [לעיל יה: ושם ואמר זה כוה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מחפים ומר סבר נסמן], ו) [לעיל יא: ושם נסמן], ו) [לעיל יא: ושם נסמן], ו) [מוספתא פ״א], ה) ולעיל י:ו. ט) ומיר כא.ו. ח) [לעילי:], ש) [סור כל.],
 ח) [ער רשיש], כ) [לעיל יל.],
 חל:], ש עי מידל פיא מהלי מדרים הלי יח דיים ודע
 שראיים ודע
 עורלה בידי גו ולאותה
 בלאותה בידי גו ולאותה
 בלאול בליי ש בידי בריי
 בלאול בליי של בידי גו ולאותה
 מולין שלא לוכל לך וכמו
 חולין שלא אוכל לך דשרי
 בימו למיל וטעמא וכרי ע"ש,

הגהות הב"ח

(א) גמ' נשר נכור קמיה ומחית בשר: (3) שם התחים בשר. וכם שם הא דאמר לא אימרא הא: (ג) שם קתני הקרבן כקרבן קרבן שאוכל לך בשר וכו׳ בין אימרא לאימרא כאימרא אי ר״מ רישא דקתני הקרבן שאוכל: (ד) רש"י ד"ה אמר קרא כי וכו' האסור הוא דממילא: (ה) ד"ה למר קרל להי וכוי שהול לסור לגבוה הול: (ו) ד"ה מרבה וכו' שממעי למו הוא קדש מעצמו: (ז) ד"ה כי לא וכו׳ לא משיב ליה כלל: (ת) ד"ה לה קשיה וכו' דתנן לקמן לקרבן לא אוכל לך וכו' דאמר להימרה: (ע) תום' ד״ה הקרבן. וי״ל דאתא לאשמועינן דוקה: (י) שם נה״ד ולא אמרינן קרבן יהא:

פירוש הרא"ש רמחית בשר בכור גביה. אחר זריהת דמים: לאפוהי מתור תרקת לתיסיי לאפוקה בכור דדבר האסור הוא. לקלושתו מרחס לשס: האמור לרבות דבר האסור. פירוש כי האי שהוא לשם ואינו נדור אכל בנכלות וטרפות מודה דלא הוי נדר: חשאת ואשם שהם מתפיסין לאע"פ שהוא מחוייב להביחם לריך מיהה מחוייב להביחם לריך מיהה להקדישן: מאן שמעת ליה דלא שני ליה אימרא דרא שנו ליה אימרא כו' ר' מאיר. דמקממל נכ פלוגמיה דר' יהודה דממנימין הוא ר' מאיר: הא דאמר לאימרא. נענ"א הא דאמר לאימרא. לאימרא בפתח ולאימרא נשנית ללימרא שאוכל לב לר' מאיר שרי דהוי כמו קל מולין שאוכל לך [ולאימרא בפתח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לעיל (דף יא:): מתני' האומר קרכן עולה ומנחה חמאת תודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי תודה כללא בהדייהו דדמיא לחובה דד'

דמילתא דכי אמר קרבן בלא למ״ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל: לקרבן לא אוכל לך ר״מ אוסר. מפרש בגמרא וע״בן דה״ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך. וה״ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך. והאי דלא עריב האי בהדי הני דרישא דליתני הקרבן כקרבן קרבן לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו חלתא דהיינו הקרבן כקרבן קרבן דוקא כי אמר שאוכל אסור אבל אמר לא אוכל שרי וכדכתיבנא אבל כי אמר לקרבן אפילו אמר לא אוכל אסור: גב" שמשא שנא כרבי מאיר. ה"ה דאי תנא לה תנא אחרינא קשיא נמי ברייתא אמתני׳ אלא קושטא ועיקרא דמילתא קא מפרש: מודים הכמים לר"י. אע"ג דלא בעו כ"ף הדמיון בהא מודו דשרי:

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לאימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהיינו מכלל לאו כחטאת: גבו׳ מסמה סנה כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמאן דאמר כירושלים ולהכי אסור

שהוא אסור (כ) ולגבוה הוא מתפיסו כגון בכור: מרבה אני הטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אע"ג דעל חטא באין ולא משום נדר אפ״ה איהו מתפיסו שאומר הרי זו לחטאתי ולאשתי אבל בכור אינו מתפים כלל שממעי אמו (ו) קדש עלמו: כי לא מקדיש ליה. אם לא משום הכי לא חשיב (ו) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל חטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: כולן שחוכל לך חסור. דכי חמר כאימרא שאוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כאימרא לא אוכל לך מותר דמשמע אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא ומותר: מחן שמעינן ליה דלח שחני ליה בין אימרא לאימרא כאימרא. דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא. דפליג עליה דר"י דאי ר"י ליח ליה אימרא דאמרה האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מוחרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לה קשיה הה דהמר להימרה. מתני׳ דתנן לקמן (מ) וכו' דאמר לאימרא לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בותנר' האומר עולה. יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: רבי יהודה מתיר. דלא אמר כעולה

היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר כקרבן: חי רבי מחיר היח. רישה דקתני הקרבן שאוכל לך אסור: והתניא מודים חלמים לרבי יהודה. דהיינו רבי מאיר דפליג עליה: שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא קרבן שאוכל לך משמע כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא מנן בפרק

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לְעצים כעצים אישים לאישים כאישים מזבח למזבח כמובח היכל להיכל כהיכל ירושלים לירושלים כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן סלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוםר ס ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך לא קשיא יהא דאמר לא © לאימרא הא דאמר לאימרא: מתני' יהאומר קרבן עולה מנחה חמאת תודה שלמים שאני אוכל לך אסור פרבי יהודה מתיר הקרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אָסוַר ºלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוִסר: **גבו'** קתני @ קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא [אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא ימודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל לך

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן

עליו להביאן מקרו דבר הנדור טפי מבכור לפי שמחמת נדרו הוא בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיסן בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולעגין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים *דמחית בשר בכור (6) ומחית בשר דהאיך גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

נקטינן דבהיתרא קא מתפים

מדמסקינן בפרק מי שאמרש הריני

מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא

דחמר לחימרה הח דחמר לה חימרה.

כך היא הגירסא בקלת נסחאות.

ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא

כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר

לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי

דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי

פירוש הגירסה השנית שכתבתי

למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין?

וברייתא הכי תני פעמים דבאומר

שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור

והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן

לא אוכל לך רבי מאיר אוסר היינו

בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא

אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא

שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"נ באומר

לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות:

בותבר' האומר קרבן עולה וכו׳ שאני

אוכל לך אסור. ואע"ג דלא אמר בהו

כ"ף הדמיון. ורבי יהודה מתיר דסד"א

דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי

כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה

דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי

למעלה (דף יא. ד״ה טהור): הקרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור. דבכל

לישני משמע דמה שיאכל יהא קרבן.

שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מותר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

יו״ד סי׳ רד סעי׳ א: מתפים ולה בקמה בין לקולה בין לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מתפים קתני התם הותר האמלעי תורה אור השלם הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה 1. אַישׁ כֵּי יִדֹר נְדֵר לְיִי מותר ואי כולהו בקמא מתפיס אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח אוֹ הִשְּׁבֵע שְׁבֻעָה בְּאְסֹר אָסֶר עַל נָפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְבָרוֹ בְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו התם אלמא בסיפא קמתפים דהיינו ְּיָשֶׁשָּׁה: במדבר ל ג יֵעֲשָׂה: במדבר ל ג 2. בָּל הַבְּבוֹרְ אֲשֶׁר יִוְּלֵד בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין" בָּבְקֶרְךְּ וֹּבְצֹאנְרְ הַזְּבְּר תַּקְדִישׁ לִיִי אֱלֹהֶיךְ לֹא תַעֲבֹד בָּבְכֹר שׁוֹרֶךְּ וְלֹא דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הא לאו הכי תגו בכור צאנף: י. דברים טו יט בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מחיר. כלומר דלדידיה אפי׳ בלא גליון הש"ם כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא

קמתפים. עיין לקמן דף עה ע"א בר"ן ד"ה דאתפיס: במתני' ר'

בהר"ן ד"ה ולענין הלכה וכו' הא לא"ה בהיתרא

יהודה מתיר. עיין נזיר דף ט ע"א מד"ה הריני נזיר:

מוסף רש"י

שמצוה להקדישו. לשס נכור ואף על פי שהוא קדוש מאליו (ערכין כמ.).

תוספות

אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. פי' דבר האסור כי האי דבכור לפי שנחשב קלת דבר נפי שנחשב קנת דבר הנדור כדמפרט וחזיל: מרבה אני המאת ואשם שהוא מתפים בנדר. מע"ג שהוא חייב אותן בלא נדר מ"מ אין קדושה אימרא וכו' הא אימרא וכו' הא ראמר לאימרא. נפתח זלאימרא נפתח מפרשינן דנמיתרה בפתח מפרשיק ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרבן בפתח והא דמניא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מוחר מיירי שאמר לא אימרא מיירי שאמר לא אימרא כפר"מ וא"מ אי לאימרא דהך ברייתא מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל . לך אמאי משמע י"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפתח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"מ אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה

בלא אוכל בין לאימרא בפחח ללא אימרא דהשחא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל היו לאימרא גבי אוכל בפחח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ינ אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך חני נמי באוכל לך גבי אוכל לא אימרא ויייל דאסי"ינ אלא כיון דאימרא פלימרא לא לימני ליה לאיסורא רק באוכל לך מני נמי באוכל לך גד אוכל לאימרא ואיי גרס הא האמר לאימרא באול היית מסכר נמי גם בלא אוכל לך כך לכיך להחוק לפר"מ ור"י גרס הא האמר לאימרא במסף ההם מפרש ליה לאימרא היא מפרש להיו לפרך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דהחם נמי לקרבן במשף הא ברייתא דלעיל דשרי מיירי בלאימרא בפתח בין ברישא גבי שאוכל בין גבי לא אוכל לך: האובר קרבן עולה ובנהה ובר'. אשמעי אע"ג האיר מיירי בלאימר היי בי" האמר קובט בלא כ"ף דמומר טפי דלא עדיף מלשון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ם בלא כרבי יהודה ור"י פ" דאמר קום עלמו וקונם בכל הש"ם בלא כרבי יהודה ור"י פ" דאמר קום יש לפרש לשון פעולה כמו מקונם ובלשון פעולה מודה כבי יהודה ור"י פ" דאמר קום יש לפרש לשון פעולה הא הקרבן באמעינן ללא הא קרבן מודב אובל לך אשור. מימה באלמה הקרבן שמעינן ללא הא קרבן קאמעינן ללא הא מקרבן האמר כיון שאמר הקרבן מיבה אחם אבל אינך מרמי למה לי ואי משום קרבן בלא מיף בבר אמעינן (ש) (ונראה דא"ל) דוקא שאוכל לך הוא דאסור אבל לא אוכל לך מומר (") דלא מפרש קרבן יהא לפיבן לא אוכל לך הוא דאסור אבל לה הוא דאסור היד ליות מהר"ץ נ"ע: בהחייהו דדמיל לחובה דד"
בהחייהו דדמיל לחובה דד"
ברחייהו דדמיל לחובה דד"
ברחייהו וקול להבילה בעל ככת לה מו כדבר העדור: ר' יהודה מתיר. משום דלמר בלל כ"ף והאי כדפלגינהו בתרמי בכי רישל
דוקוק לבבילם בעל כרמו לל הוי כדבר העדור: ר' יהודה ומיפל קמ"ל דלפי׳ בקרבן שהי ר' יהודה: קרבן הקרבן
קמ"ל רכומל דרבען דלפי׳ בירושלים פליגי רבען עליה דר' יהודה וסיפל קמ"ל דלפי׳ בקרבן שלתר לך א שחור. כל הני שמעיען להו כבר והקרבן לילטריך ליה דלה"ל בה"ל לך ה"ל מאר אובר לך ר' מאיר אובר. בגמרל
מפרש טעמל: קונם פי מדבר עפוך בר'. בגמרל מפרש דלל הוי דבר שלין בו ממש: גמ' מתושא תנא בר' מאיר דלא
שני ליה בין איברא לבאיברא. סוגיל דהש"ס לגב רהטיה דדייקל לעיל מלן שמעם דלל שני ליה בין לימרל לכלימרל
תקטיב מני הכל לע"ג דלל ברי ליי ליה דין ליהוד באובר הא קרבן. לש"ג דסומים מתמוריין בלומר קרבן הכל מודו לרבי יהודה באובר הא קרבן. לש"ג דסומים מתמוריין בלומר קרבן הכל מודו לרבי יהודה באומר הא קרבן. לש"ג בל לד מומר ואך ממני׳ ש"כ ר' מליר היל כדפרישות למטן משום
הל דלל פליד מתמני דפפ"ב ודף פוני לה לק קרבן שלום לך מומר והך מתמי׳ ש"כ ר' מליר היל כדפרישות למטן משום הא דלא פריך מממני דבפ"ב (דף טר:) הא קרבן שאוכל לך מומר והך ממני ע"כ ר' מאיר היא כדפרישית לקמן משום דברייתא מפרש" דלא נדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה: